1939 ий
27
АВГУСТ
№ 74 (573)
Акше 5 ыр.

9-ше ИИ ЛЕКТЕШ

Чыла эллаСе пролетарий-шамыч, ушныза!

Рвезе Коммунист

ВЛКСМ
Маробком
ден
Горком
орган

Марийский АССР-ысе шемер депутат-шамычын районный, городской, сельский ден поселковый Советлашкышт сайлыме нерген

ПОЛОЖЕНИЙ

I ГЛАВА

Избирательный система

1 статья. Марийский АССР Конституцийын 101-ше статьяже почеш, шемер депутат-шамычын районный, городской, сельский ден поселковый Советлашкышт депутат-шамыч сайлымашым избиратель-шамыч тайный голосований дене, всеобщий, тӧр да вияш избирательный права основеш эртарат.

2 статья. Марийский АССР Конституцийын 102-шо статьяже почеш, депутат-шамычым сайлымаш всеобщий улеш: Марийский АССР-ын 18 ийыш шушо чыла граждан-же-шамыч, ушдымо да суд дене избирательный права деч лишитлен осудитлыме еҥ-шамыч деч посна, раса ден национальность шотыштым, вероисповеданийыштым, образовательный цензыштым, ик верыште илымашыштым, социальный происхожденийыштым, имущественный положенийыштым да ожнысо деятельностьыштым ончыде, депутат-шамычым сайлымаште участвоватлаш да шемер депутат-шамычын Советышкышт сайлыме лияш правам иметлат.

3 статья. Марийский АССР Конституцийын 103-шо статьяже почеш, депутат-шамычым сайлымаш тӧр улеш: кажне гражданин ик голосым иметла; чыла граждан-шамыч сайлымаште ик тӧр оснований дене участвоватлат.

4 статья. Марийский АССР Конституцийын 104-ше статьяже почеш, ӱдрамаш-шамыч пӧръеҥ-шамыч дене тӧрак сайлаш да сайлыме лияш праван улыт.

5 статья. Марийский АССР Конституцийын 105-ше статьяже почеш, Йошкар Армийн радамыште улшо граждан-шамыч чыла граждан-шамыч дене тӧрак сайлаш да сайлыме лияш праван улыт.

6 статья. Марийский АССР Конституцийын 106-шо статьяже почеш, депутат-шамычым сайлымаш вияш улеш: шемер депутат-шамычын районный, городской, сельский ден поселковый Советлашкышт сайлымашым избиратель-шамыч вигак вияш сайлымаш дене эртарат.

7 статья. Марийский АССР Конституцийын 107-ше статьяже почеш, Марийский АССР-ысе шемер депутат-шамычын Советышкышт сайлымаште голосований тайный улеш.

8 статья. Марийский АССР Конституцийын 108-ше статьяже почеш, Марийский АССР-ысе шемер депутат-шамычын Советлашкышт сайлымаш избирательный округ еда эртаралтеш.

Кажне избирательный округ шемер депутат-шамычын соответствующий Советышкышт ик депутатым колта.

9 статья. Марийский АССР Конституцийын 17-ше статьяже почеш, РСФСР да чыла моло союзный республикласе граждан-шамыч Марийский АССР территорийыште Марийский АССР-ысе граждан-шамыч дене тӧрак избирательный права дене пользоватлат.

10 статья. Марийский АССР-ысе шемер депутат-шамычын Советышкышт сайлымашым эртарымаш дене кылдалтше расход-шамыч государство счетеш ышталтыт.

II ГЛАВА

Избиратель-шамычын спискышт

11 статья. Избиратель-шамычын спискыштым олалаште шемер депутат-шамычын городской Совет, поселкылаште—поселковый Совет; сельский верлаште—шемер депутат-шамычын сельский Советышт составлятлат. Избиратель-шамычын список формым Марийский АССР Верховный Советын Президиумжо устанавливатла.

12 статья. Избиратель-шамыч спискыш избирательный правам иметлыше да спискым ыштымаш жаплан тиде Советын территорийыштыже (постоянно але жаплан) илыше, сайлымаш кечылан 18 ийым шуктышо, чыла граждан-шамыч пурталтыт.

13 статья. Судебный приговор почеш избирательный права деч лишитлыме еҥ-шамыч избирательный права деч лишитлаш приговорышто установитлыме срок мучкак, тугак закон дене установитлыме порядок дене ушдымылан признатлыме еҥ-шамыч избиратель-шамыч спискыш огыт пурталт.

14 статья. Избиратель-шамыч гыч нигӧат икте деч шуко избирательный спискыш пурталт ок керт.

15 статья. Шемер депутат-шамычын чыла Советлашкыштат сайлымашлан общий лийын шогышо избиратель-шамычын спискышт кажне избирательный округ еда алфавитный порядкыште, избирательын фамилийжым, лӱмжым, ача лӱмжым, ийготшым, илыме верыжым, тугак шемер депутат-шамычын соответствующий Советышкышт сайлашлан избирательный округ-шамычын номерыштым ончыктен ышталтыт. Избиратель-шамыч спискым шемер депутат-шамыч Советын председательже ден секретарьже подписыватлат.

16 статья. Воинский часть ден войсковой соединенийлаште улшо избиратель-шамычын спискыштым командир да военный комиссарын подписьышт дене командований составлятла. Чыла моло военнослужащий-шамычым избиратель-шамыч спискыш илыме верлаштышт шемер депутат-шамычын соответствующий Советышт пуртат.

17 статья. Больница, родильный пӧрт, санаторий да моло лечебный учреждений-шамыч пелен ышталтше избирательный участкыласе избиратель-шамычын спискышт черланыше граждан-шамычланат, тугак сайлымаш кечын дежурствышто улшо медицинский персоналланат ышталтеш.

Скарлатинозный ден дифтерийный отделенийлаште улшо черле еҥ-шамыч сайлымаште участийым приниматлен огыт керт.

18 статья. Сайлымаш деч 35 кече ончыч шемер депутат-шамычын Советше избиратель-шамычын спискыштым чылалан ужаш лукт ын сака але нине список-шамыч дене Советын помещенийыштыже избиратель-шамычлан ознакомитлалташ йӧным обеспечиватла.

19 статья. Избиратель-шамыч спискыштын подлинникше соответственно шемер депутат-шамычын Советыште да воинский часть ден войсковой соединенийлаште аралтеш.

20 статья. Избиратель-шамыч спискым опубликоватлымаш ден сайлымаш кече срок коклаште избиратель шке илыме вержым вашталта гын, шемер депутат-шамычын соответствующий Советше тудлан Марийский АССР Верховный Совет Президиумын установитлыме формыжо почеш „Голосоватлашлан права улман удостоверенийым" пуа да избиратель-шамыч спискыште „каен" манын палемда; у илыме вер—постоянный але жаплан—пунктышто избиратель личность удостоверенийым, тугак „Голосоватлашлан права улман удостоверенийым" пред'явитлымыже деч вара избиратель-шамыч спискыш пурталтеш.

21 статья. Избиратель-шамыч спискыште йоҥылыш нерген (спискыш пуртыдымаш, список гыч лукмаш, фамилийым, лӱмым, ача лӱмым йоҥылыш возымаш, избирательный права деч лишитлыме еҥ-шамычым спискыш йоҥылыш пуртымаш) заявлений спискым опубликоватлыше шемер депутат-шамыч Советыш пуалтеш.

22 статья. Избиратель-шамыч спискыште йоҥылыш нерген кажне заявленийым шемер депутат-шамыч Советын исполнительный комитетше кум кече срокышто ончен налаш обязан.

23 статья. Избиратель-шамыч спискыште йоҥылыш нерген заявленийым ончымо деч вара шемер депутат-шамыч Советын исполнительный комитетше я избиратель-шамыч спискыш кӱлеш тӧрлатымашым пуртышаш, я заявительлан тудын заявленийжым молан верч шуктыдымо нерген письменный справкым пуаш обязан; шемер депутат-шамыч Советын решенийже дене келшыдымыже годым заявитель Калык судыш жалобым пуэн кертеш.

24 статья. Заявительым да Советын представительжым ӱжыктен, Калык суд спискыште йоҥылыш нерген жалобым открытый судебный заседанийыште кум кече срокышто ончен налаш да шке решенийжым тунамак заявительлан, тугак Советланат увертараш обязан. Калык судын решенийже окончательный.

III ГЛАВА

Шемер депутат-шамычын районный Советлашкышт сайлашлан избирательный округ ден избирательный комиссий-шамыч

25 статья. Шемер депутат-шамычын районный Советлашкышт сайлашлан избирательный округ-шамычым шемер депутат-шамычын районный Советышт образоватлат.

Марийский АССР Конституцийын 108-ше статьяже почеш избирательный округ-шамыч тыгай норма дене образоватлалтыт:

25 тӱжем еҥ утла населенияан районлаште — населенийын кажне 1.000 еҥлан ик избирательный округ, но 60 округ деч шуко огыл;

25 тӱжем еҥ марте населенияан районлаште 25 избирательный округ образоватлалтеш.

26 статья. Шемер депутат-шамычын районный Советлашкышт сайлашлан избирательный округ-шамычын спискыштым шемер депутат-шамыч районный Советын исполнительный комитетышт сайлымаш деч ончыч 55 кече деч вараш кодде публиковатлат.

27 статья. Кажне районышто шемер депутат-шамыч районный Советышке сайлашлан Районный избирательный комиссий ышталтеш.

28 статья. Районный избирательный комиссий-шамыч общественный организаций-шамычын да шемер-шамычын общественностьышт представительышт гыч образоватлалтыт да председатель, председательын заместительже, секретарь да 4—6 член состав дене Марийский АССР Верховный Советын Президиумжо сайлымаш деч ончыч 55 кече деч вараш кодде утвердитла.

29 статья. Районный избирательный комиссий:

а) районын территорийыштыже районный Советыш сайлымашыже сайлымаш нерген тиде Положенийым тичмашнек шуктен шогымым наблюдатла;

б) шемер депутат-шамычын районный Советышкышт сайлымашлан избирательный комиссий-шамычын йоҥылыш ыштымыштлан жалобым онча;

в) избиратель-шамыч спискым жапыште ыштымашым да нунын всеобщий сведенийыш шуктымашым наблюдатла;

г) шемер депутат-шамыч Сове-

Умбакыже 2-шо страницыште

37

Марийский АССР-ысе шемер депутат-шамычын районный, городской, сельский ден поселковый Советлашкышт сайлыме нерген
ПОЛОЖЕНИЙ

Умбакыже

тыштын соответствующий исполнительный комитетыштын избирательный участок-шамычым жапыште организоватлымыштым наблюдатла да избирательный участок-шамычлан порядковый номер-шамычым устанавливатла;

д) шемер депутат-шамычын районный Советыш сайлашлан Марийский АССР Верховный Совет Президиумын установитлыме формыжо почеш избирательный бюллетень-шамычым ямдыла;

е) шемер депутат-шамычын районный Советыш сайлыме депутат-шамычым регистрироватла;

ж) шемер депутат-шамычын районный Советын мандатный комиссийжылан сайлымашын делопроизводствыжым сдатла.

30 статья. Шемер депутат - шамычын районный Советыш сайлашлан кажне избирательный округышто Окружной избирательный комиссий ышталтеш.

31 статья. Шемер депутат-шамычын районный Советлашкышт сайлашлан Окружной избирательный комиссий - шамыч общественный организаций-шамычын да шемер общество-шамычын представительышт гыч образоватлалтыт да нуным председатель, председательын заместительже, секретарь да 2—4 член составыште шемер депутат-шамычын районный Советын исполнительный комитетше дене сайлымаш деч ончыч 50 кече деч вараш кодде утвердитлалтыт.

32 статья. Шемер депутат-шамычын районный Советыш сайлашлан Окружной избирательный комиссий:

а) шемер депутат-шамычын районный Советыш депутатлан Марийский АССР Конституций ден сайлымаш нерген тиде Положенийын требованийыштым шуктен выставитлыме кандидат-шамычым регистрироватла;

б) Участковый избирательный комиссий-шамычым установитлыме форман избирательный бюллетень-шамыч дене снабжатла;

в) округышто сайлымашын результатшым устанавливатла;

г) сайлыме депутатлан сайлалтмыже нерген удостоверенийым пуа;

д) сайлымашын делопроизводствыжым Районный избирательный комиссийыш представлятла.

IV ГЛАВА

Шемер депутат-шамычын городской Советлашкышт сайлашлан избирательный округ ден избирательный комиссий-шамыч

33 статья. Шемер депутат-шамычын городской Советлашкышт сайлашлан избирательный округ-шамычым шемер депутат-шамычын городской Советышт образоватлат.

Марийский АССР Конституцийын 108-ше статьяже почеш, избирательный округ-шамыч тыгай норма дене образоватлалтыт:

12 тӱжем еҥ гыч да утла населениян олалаште — населенийын кажне 350 еҥлан ик избирательный округ; 12 тӱжем еҥ марте населениян олалаште 35 избирательный округ образоватлалтеш.

34 статья. Шемер депутат-шамычын городской Советлашкышт сайлашлан избирательный округ-шамычын спискыштым шемер депутат-шамычын городской Советын исполнительный комитетышт сайлымаш деч ончыч 55 кече деч вараш кодде публиковатлат.

35 статья. Кажне олаште шемер депутат-шамычын городской Советышкышт сайлашлан Городской избирательный комиссий ышталтеш.

36 статья. Городской избирательный комиссий-шамыч общественный организаций-шамычын да шемер общество-шамычын представительышт гыч образоватлалтыт да нуным председатель, председательын заместительже, секретарь да 6—10 член состав дене, сайлымаш деч ончыч 55 кече деч вараш кодде утвердитлат: республиканский подчинениян олалаште Городской избирательный комиссийым— Марийский АССР Верховный Совет Президиумжо, районный подчинениян олалаште—шемер депутат-шамычын районный Советышт.

37 статья. Городской избирательный комиссий:

а) ола территорийыште городской Советыш сайлымашын каймаштыже сайлымаш нерген тиде Положенийым тичмашын шуктен шогымашым наблюдатла;

б) шемер депутат-шамычын городской Советыш сайлашлан избирательный комиссий-шамычын йоҥылыш ыштымыштлан жалобым онча;

в) избиратель-шамычын спискыштым жапыште ыштымым да всеобщий сведенийлан шуктымашым наблюдатла;

г) шемер депутат-шамычын Советыштын соответствующий исполнительный комитетышт дене избирательный участок-шамычым жапыште организоватлымашым наблюдатла да избирательный участок-шамычын порядковый номерыштым установитла;

д) шемер депутат-шамычын городской Советыш сайлашлан Марийский АССР Верховный Совет Президиумын установитлыме формыжо почеш избирательный бюллетень-шамычым ямдыла;

е) шемер депутат-шамычын городской Советыш сайлыме депутат-шамычым регистрироватла;

ж) шемер депутат-шамычын городской Советыштын мандатный комиссийыштлан сайлымашын делопроизводствыжым сдатла.

38 статья. Шемер депутат-шамычын городской Советыш сайлашлан кажне избирательный округышто Окружной избирательный комиссий ышталтеш.

39 статья. Шемер депутат-шамычын городской Советлашкышт сайлашлан Окружной избирательный комиссий - шамыч общественный организаций-шамычын да шемер общество-шамычын представительышт гыч образоватлалтыт да нуно председатель, председательын заместительже, секретарь да 2—4 член состав дене шемер депутат-шамычын городской Советын исполнительный комитетше дене сайлымаш деч ончыч 50 кече деч вараш кодде утвердитлалтыт.

40 статья. Шемер депутат-шамычын городской Советыш сайлашлан Окружной избирательный комиссий:

а) шемер депутат-шамычын городской Советын депутатшылан Марийский АССР Конституцийын да сайлымаш нерген тиде Положенийын требованийыштым шуктен выставитлыме кандидат-шамычым регистрироватла;

б) Участковый избирательный комиссий-шамычым установитлыме форман избирательный бюллетень-шамыч дене снабжатла;

в) округышто сайлымашын результатшым устанавливатла;

г) сайлыме депутатлан сайлалтмыже нерген удостоверенийым пуа;

д) Городской избирательный комиссийыш сайлымашын делопроизводствыжым представлятла.

V ГЛАВА

Шемер депутат-шамычын сельский ден поселковый Советлашкышт сайлашлан избирательный округ ден избирательный комиссий-шамыч

41 статья. Шемер депутат-шамычын сельский ден поселковый Советлашкышт сайлашлан избирательный округ-шамычым шемер депутат-шамычын сельский ден поселковый Советышт образоватлат.

Марийский АССР Конституцийын 108-ше статьяже основеш избирательный округ-шамыч тыгай норма-шамыч дене образоватлалтыт:

1 000 еҥ утла населениян сельский Совет да поселок-шамычын территорийыште—населенийын кажне 100 еҥжылан ик избирательный округ, туге гынат, 25 округ деч утла огыл; 1.000 еҥ марте населениян сельсовет ден поселоклаште 9 избирательный округ образоватлалтеш.

42 статья. Шемер депутат-шамычын сельский ден поселковый Советлашкышт сайлашлан избирательный округ-шамычын спискыштым шемер депутат-шамычын сельский ден поселковый Советыштын исполнительный комитетышт сайлымаш деч ончыч 55 кече деч вараш кодде публиковатлат.

43 статья. Кажне сельсоветыште да поселкышто шемер депутат-шамычын сельский, поселковый Советышкышт сайлашлан Сельский, Поселковый избирательный комиссий ышталтеш.

44 статья. Сельский ден Поселковый избирательный комиссий-шамыч общественный организаций-шамычын да шемер общество-шамычын представительышт гыч образоватлалтыт да нуным председатель, председательын заместительже, секретарь да 2—4 член состав дене шемер депутат-шамычын районный Советышт сайлымаш деч ончыч 55 кече деч вараш кодде утвердитлат.

45 статья. Сельский, Поселковый избирательный комиссий:

а) сельсоветын да поселкын территорийыштыже сельский, поселковый Советыш сайлымаш кайме жапыште сайлымаш нерген тиде Положенийын неуклонно шукталтмыжым наблюдатла;

б) шемер депутат-шамычын сельский, поселковый Советышкышт сайлашлан избирательный комиссий-шамычын йоҥылыш действийышт умбач пумо жалоба-шамычым онча;

в) шемер депутат-шамычын сельский, поселковый Советышкышт сайлымашлан Марийский АССР Верховный Совет Президиумын установитлыме форман избирательный бюллетень-шамычым ямдыла да избирательный бюллетень-шамыч дене Участковый избирательный комиссий-шамычым снабжатла;

г) шемер депутат-шамычын сельский, поселковый Советышкышт сайлыме депутат-шамычым регистрироватла;

д) сайлымашын делопроизводствыжым шемер депутат-шамычын сельский, поселковый Советыштын мандатный комиссийышкышт сдатла.

46 статья. Шемер депутат-шамычын сельский, поселковый Советышкышт сайлашлан кажне избирательный округышто шемер депутат-шамычын сельский, поселковый Советышкышт сайлашлан Окружной избирательный комиссий ышталтеш.

47 статья. Шемер депутат-шамычын сельский, поселковый Советышкышт сайлашлан Окружной избирательный комиссий-шамыч общественный организаций-шамычын да шемер общество-шамычын представительышт гыч образоватлалтыт да нуным председатель, секретарь да ик член состав дене шемер депутат-шамычын сельский, поселковый Советышт сайлымаш деч ончыч 50 кече деч вараш кодде утверждатлат.

48 статья. Шемер депутат-шамычын сельский, поселковый Советышкышт сайлашлан Окружной избирательный комиссий:

а) шемер депутат-шамычын сельский, поселковый Советыштын депутатышкышт Марийский АССР Конституцийын да сайлымаш нерген тиде Положенийын требованийыштым соблюдатлен выставитлыме кандидат-шамычым регистрироватла;

б) округышто сайлымашын результатшым устанавливатла;

в) сайлыме депутатлан сайлалтме нерген удостоверенийым пуа;

г) сайлымаш нерген делопроизводствым сельский, поселковый избирательный комиссийыш представлятла.

VI ГЛАВА

Избирательный участок ден участковый избирательный комиссий-шамыч

49 статья. Избирательный бюллетень-шамычым да голос-шамычым подсчетым приниматлашлан ола, ола поселок да сельсовет-шамычын территорийышт избирательный участок-шамычлан шелалтыт; нине участок-шамыч депутат-шамычын районный, городской, сельский да поселковый Советышкышт сайлашлан общий лийыт.

50 статья. Избирательный участок-шамычым олаште — шемер депутат-шамычын городской Советышт; сельский верлаште шемер депутат-шамычын районный Советышт образоватлат.

51 статья. Избирательный участок-шамыч сайлымаш деч ончыч

Умбакыже 3-шо страницыште

Марийский АССР-ысе шемер депутат-шамычын районный, городской, сельский ден поселковый Советлашкышт сайлыме нерген

ПОЛОЖЕНИЙ

Умбакыже

50 кече деч вараш кодде образоватлалтыт.

52 статья. 2.000 еҥ деч утла огыл населенийым иметлыше сельсоветын территорийже, правило семын, ик избирательный участкым составлятла; 500 гыч, но 2.000 еҥ деч утла огыл населенийым иметлыше кажне ялыште, поселкышто посна избирательный участок образоватлалтеш.

2.000 еҥ деч утла населениян сельсоветын да сельский населенный пунктын территорийже 1.500—2.500 еҥ населенийлан ик избирательный участок расчет дене избирательный участок-шамычлан шелалтеш.

500 еҥ деч шагал, но 300 еҥ деч шагал огыл, населениян селенийлаште але селений-шамыч группышто, кунам тыгай селений-шамычын избирательный участкын центрже марте расстоянийышт 10 километрым эрта, тыгай случайыште посна избирательный участок-шамыч ышталтын кертыт.

53 статья. 2.000 еҥ деч утла населенийым иметлыше ола ден поселок-шамыч населенийым 1.500—2.500 еҥжылан ик избирательный участок расчет дене избирательный участок-шамычлан шелалтыт.

54 статья. Воинский часть ден войсковой соединений-шамыч 50 деч шагал, но 1.500 деч утла огыл избиратель-шамыч количестван посна избирательный участок-шамычым составлятлат.

55 статья. Больница, родильный пӧрт, санаторий-шамыч, инвалид-шамычын пӧртышт пелен 50 деч шагал огыл избиратель-шамыч количество дене посна избирательный участок-шамыч образоватлалтыт.

Икмыняр корпусан больницылаште, нунын кокла гыч кажныштыже 50 деч шагал огыл избиратель улмо годым, посна корпуслаште избирательный участок-шамычым образоватлымаш допускатлалтеш.

Больницылаште да моло лечебный учреждений лаште, кушто посна избирательный участок-шамыч огыт образоватлалт, больница ден лечебный учреждений лаштак избирательный бюллетень-шамычым избирательный комиссий-шамычын ойырымо членыштын приниматлымышт допускатлалтеш. Тыгай случайлаште больница-шамыч посна избирательный ящик-шамыч дене снабжатлалтыт.

56 статья. Кажне избирательный участкыште Участковый избирательный комиссий ышталтеш, нуно шемер депутат-шамычын районный, городской, сельский да поселковый Советышкышт сайлашлан общий лийыт.

57 статья. Участковый избирательный комиссий-шамыч общественный организаций-шамычын да шемер-шамыч обществын представительышт гыч ышталтыт да нуным председатель, председательын заместительже, секретарь да 6—10 член состав дене олалаште — шемер депутат-шамычын городской Советышт, сельский верлаште — шемер депутат-шамычын районный Советышт сайлымаш деч ончыч 45 кече деч вараш кодде утверждатлат.

58 статья. Участковый избирательный комиссий:

а) избирательный участкыште избирательный бюллетень-шамыч приниматлымашым эртара;

б) шемер депутат-шамычын районный, городской, сельский да поселковый Советышкышт депутатышкыже кажне кандидат шотышто голос-шамычым шотла;

в) голосованийын протоколжым соответствующий Окружной избирательный комиссийлан, а пӱтынь делопроизводствым шемер депутат-шамычын городской але районный Советышкышт передаватла.

VII ГЛАВА

Депутатыш кандидат-шамычым выставлятлыме порядок

59 статья. Марийский АССР Конституцийын 109-ше статьяже основеш сайлымаш годым кандидат-шамыч избирательный округ-шамыч еда выставлятлалтыт.

Шемер депутат-шамычын районный, городской, сельский ден поселковый Советлашкышт кандидат-шамычым выставлятлыме права общественный организаций-шамычлан да шемер-шамычын обществыштлан — коммунистический партийный организаций-шамычлан, профессиональный союз-шамычлан, кооператив-шамычлан, молодежный организацийже-шамычлан, культурный общество-шамычлан да законын установитлыме порядок дене регистрироватлыме моло организаций-шамычлан обеспечиватлалтеш.

60 статья. Кандидат-шамычым выставитлыме правам общественный организаций-шамычын да шемер общество-шамычын республиканский органышт, тугак нунын районный органышт, тугак предприятий ден учреждений лаште — пашазе ден служащий-шамычын, воинский частьлаште — красноармеец-шамычын общий погынымашышт, да тугак колхозлаште — кресаньык-шамычын, совхозлаште — совхоз-шамычын пашазе ден служащийыштын общий погынымашышт осуществлятлат.

61 статья. Депутатыш кандидат-шамыч, кушто нуно депутатыш кандидатлан выставлятлыме улыт, тудо округысо Окружной, тугак Участковый избирательный комиссий-шамычын членыштлан шоген огыт керт.

62 статья. Шемер депутат-шамычын районный Советыштын депутатышкышт кандидат-шамычым выдвигатлыше чыла общественный организаций-шамыч але шемер-шамычын обществышт сайлымаш деч ончыч 35 кече деч вараш кодде депутатыш кандидат-шамычым соответствующий Окружной избирательный комиссийыште регистрироватлаш обязан улыт.

63 статья. Шемер депутат-шамычын городской Советыштын, сельский ден поселковый Советыштын депутатышкышт кандидат-шамычым выдвигатлыше чыла общественный организаций-шамыч да шемер-шамычын обществышт сайлымаш деч ончыч 20 кече деч вараш кодде депутатыш кандидат-шамычым соответствующий Окружной избирательный комиссийыште регистрироватлаш обязан улыт.

64 статья. Окружной избирательный комиссий-шамыч Марийский АССР Конституцийын да сайлымаш нерген тиде Положенийын требованийже-шамычым соблюдатлен общественный организаций-шамычын да шемер общество-шамычын выставитлыме чыла кандидат-шамычым регистрироватлаш обязан улыт.

65 статья. Депутатыш кандидатым выдвигатлыше общественный организаций але шемер-шамычын обществышт соответствующий Окружной избирательный комиссийыш тыгай документ-шамычым представитлаш обязан улыт:

а) депутатыш кандидатым выдвигатлыше погынымашын але заседанийын Президиум член-шамычын подписатлыме протоколжым, тушан Президиум член-шамычын ийготыштым, илыме верыштым, кандидатым выдвигатлыше организацийын лӱмжым, депутатыш кандидатым выдвигатлыше погынымашын але заседанийын верже, эртыме жапше да участникше-шамычын количествышт нерген ончыктыман, адак протоколеш депутатыш кандидатын фамилийжым, лӱмжым, ача лӱмжым, тудын ийготшым, илыме вержым, партийностьшым, занятийжым ончыктыман;

б) депутатыш кандидатын тудым выставитлыше организаций деч тиде избирательный округышто баллотироватлаш шкенжын келшымыже нерген заявленийже.

66 статья. Шемер депутат-шамычын Советыштын депутатышкыже кандидат ик тудо Советышкак ик округышто гына голосоватлалтын кертеш.

67 статья. Шемер депутат-шамычын районный, городской, сельский да поселковый Советлашкышт сайлашлан Окружной избирательный комиссийын депутатыш кандидатым регистрироватлымаште отказатлымашыже соответственно Районный, Городской, Сельский да Поселковый избирательный комиссийыш кок кечаш срокышто обжаловатлыйын кертеш, тудын решенийже окончательный лиеш.

68 статья. Шемер депутат-шамычын районный Советыштын депутатышкыже кажне регистрироватлыме кандидатын фамилийжым, лӱмжым, ача лӱмжым, ийготшым, занятийжым, партийностьшым да кандидатым выдвигатлыше организацийын лӱмжым соответствующий Окружной избирательный комиссий сайлымаш деч ончыч 30 кече деч вараш кодде публиковатла.

Шемер депутат-шамыч городской, сельский да поселковый Советыштын депутатышкыже Окружной избирательный комиссийын регистрироватлыме кандидат нерген данный-шамычым соответствующий Городской, Сельский да Поселковый избирательный комиссий сайлымаш деч ончыч 15 кече деч вараш кодде публиковатла.

69 статья. Шемер депутат-шамычын Советын депутатышкыже чыла регистрироватлыме кандидат-шамыч избирательный бюллетень-шамычыш обязательно пурталтшаш улыт.

70 статья. Шемер депутат-шамычын районный, городской Советлашкышт сайлымашлан Окружной избирательный комиссий-шамыч, тугак Сельский ден Поселковый избирательный комиссий-шамыч чыла Участковый избирательный комиссий-шамычлан сайлымаш деч 10 кече ончыч избирательный бюллетень-шамычым колташ обязан улыт.

71 статья. Избирательный бюллетень-шамыч соответствующий округысо населенийын йылмыже дене печатлалтыт.

72 статья. Избирательный бюллетень-шамыч Марийский АССР Верховный Совет Президиумын установитлыме форма дене да избирательный бюллетень-шамыч дене чыла избирательным снабжатлымашым обеспечитлыше количество дене печатлалтыт.

73 статья. Соответствующий избирательный комиссийыште регистрироватлыме кандидатым выставитлыше кажне организацийлан, тугак Марийский АССР-ын кажне гражданинжылан Марийский АССР Конституцийын 92-шо статьяже почеш, тиде кандидат верч погынымашлаште, печатьыште да моло йӧн денат препятствий деч посна агитироватлаш права обеспечиватлалтеш.

VIII ГЛАВА

Сайлымаш кече

74 статья. Шемер депутат-шамычын районный, городской, сельский да поселковый Советлашкышт сайлымаш Марийский АССР-лан общий ик кече мучко эртаралтеш.

75 статья. Сайлымаш кечым Марийский АССР Верховный Совет Президиум сайлымаш срок деч ончыч 2 тылзе деч вараш кодде устанавливатла. Сайлымаш паша ыштыдыме кечыште эртаралтеш.

76 статья. Сайлымаш деч ончыч пытартыш 15 кечыште участковый избирательный комиссий сайлымаш кече ден сайлымаш вер нерген кажне кечын опубликоватлен але вес йӧн дене избиратель-шамычлан кумдан увертара.

IX ГЛАВА

Голосований порядок

77 статья. Избиратель-шамычшке голосыштым сайлыме кечын верысе жап дене эрдене 6 час гыч йӱдым 12 час марте пуат.

78 статья. Сайлыме кечын эрдене 6 часыште Участковый избирательный комиссийын председательже комиссийын членышт улмо годым, избирательный ящик-шамычым да установитлыме форма ден составлятлыме избиратель-шамыч список улмым проверятла, тиддеч вара ящик-шамычым петыра да комиссийын печатьше дене печатла да избиратель-шамычым голосым пуаш тӱҥалаш ӱжеш.

Печать ден избирательный ящик-шамычын образецыштым Марийский АССР Верховный Советын Президиумжо установитла.

79 статья. Кажне избиратель, голосованийым эртарыме помещенийыш толын, лично шке голосоватла, тидын годым избиратель-шамыч избирательный бюллетеньым

Мучашыже 4-ше страницыште

Марийский АССР-ысе шемер депутат-шамычын районный, городской, сельский ден поселковый Советлашкышт сайлыме нерген

ПОЛОЖЕНИЙ

Мучаш

избирательный ящикыш колтен шке голосыштым пуат.

80 статья. Сайлымашым эртарыме помещенийыште бюллетень-шамычым заполнятлашлан посна комната ойыралтеш, голосоватлыме годым тушто голосоватлыше деч моло иктат, тиде шотышто участковый избирательный комиссийын членыштат лийын огыт керт; бюллетеньым заполнятлашлан комнатыш ик ганаште пуртымо годым тиде комната ик ганаште мыняр избирательым пуртымо шот дене перегородка дене але ширма дене оборудоватлалтшаш.

81 статья. Сайлымашым эртарыме помещенийыш толшо избиратель участковый избирательный комиссийын секретарьжылан але комиссийын членжылан я паспортым, я колхозный книжкам, я профсоюзный билетым, я личностьым ончыктышо моло удостоверенийым ончыкта, избиратель-шамыч список почеш тергымек да избиратель-шамыч спискеш отмечатлымек установитлыме образецан избирательный бюллетень-шамычым налеш.

82 статья. Сайлымаш нерген тиде Положенийын 20-шо статьяже дене келшышын сайлымашым эртарыме помещенийыш „Голосованийлан права улман удостоверений" дене толшо ен-шамычлан Участковый избирательный комиссий посна спискым воза, тудыжо избиратель-шамыч список пелен пышталтеш.

83 статья. Избирательный бюллетеньым заполнятлашлан ойырымо комнатыште избиратель кажне избирательный бюллетенеш шкенжын голосоватлыме кандидатын фамилийжым кода, молыжым удралеш; тиддеч вара избиратель Участковый избирательный комиссий улмо комнатыш переходитла да избирательный бюллетень-шамычым избирательный ящикыш колта.

84 статья. Неграмотный улмылан але иктаж могай физический ситыдымаш улмылан лийын избирательный бюллетеньым шкеак заполнятлен кертдыме избиратель-шамыч избирательный бюллетеньым заполнятлыме комнатыш избирательный бюллетеньым заполнятлаш кеч могай вес избирательым ӱжын кертыт.

85 статья. Избирательный помещенийыште голосым пуымо годым выборный агитаций ок допускатлалт.

86 статья. Избирательный помещенийыште порядок верч ответственностьым Участковый избирательный комиссийын председательже нумалеш, да тудын распоряженийже тушто улшо чыла ен-шамычлан обязательный улеш.

87 статья. Сайлымаш кечын йӱдым 12 часыште Участковый избирательный комиссийын председательже голос пумашым пытарымашлан увертара да комиссий избирательный ящик-шамычым почедаш тӱналеш.

X ГЛАВА

Сайлымашын результатшым определитлымаш

88 статья. Участковый избирательный комиссийын голосым шотлымо помещенийыштыже голос шотлымо годым лияш общественный организаций ден шемер общество-шамычын тидлан лӱмын уполномочитлыме представительышт, да тыгак печатын представительыштат правам иметлат.

89 статья. Участковый избирательный комиссий, ящик-шамычым почмек, округ-шамыч почеш бюллетень-шамычым шотла, пумо бюллетень-шамыч шотым голосованийыште участвоватлыше ен-шамыч шот дене (бюллетеньым налме годым избиратель-шамыч спискыш отмечатлыме дене келшышын) тангастарен онча да тангастарымын результатшым кажне избирательный округын голосоватлыме протоколышкыжо воза.

90 статья. Участковый избирательный комиссийын председательже Участковый избирательный комиссийын чыла членышт улмо годым кажне бюллетень почеш голосованийын результатшым оглашатла.

91 статья. Тугай бюллетень, кушто ик кандидат деч утларак кодымо да тыгак установитлыман огыл образецан да тӱсан бюллетень-шамыч чын огыллан признатлалтыт.

92 статья. Избирательный бюллетеньын чынлыкшылан сомнений лекме годым тиде вопросым Участковый избирательный комиссий голосоватлен решитла, тиде голосований протоколеш отмечатлалтеш.

93 статья. Участковый избирательный комиссий Марийский АССР Верховный Совет Президиумын установитлыме форма почеш кажне избирательный округлан кок экземпляр дене голосований протоколым воза, тушан Участковый избирательный комиссийын чыла членышт да обязательно председатель ден секретарь подписыватлат.

94 статья. Участковый избирательный комиссийын протоколыштыжо ончыкталтман:

а) голос пумашым тӱналме ден пытарыме жап;

б) избирательный участок ден избирательный округ-шамыч мучко избиратель-шамыч шот;

в) избиратель-шамыч список почеш голосым пушо избиратель-шамыч шот;

г) „Голосованийлан права улман удостоверений" почеш голосым пушо избиратель-шамыч шот;

д) избирательный участок ден избирательный округ-шамыч мучко пумо бюллетень-шамыч шот;

е) Участковый избирательный комиссийыш пумо заявленийын да жалобын кӱчык содержанийышт да Участковый избирательный комиссийын приниматлыме решенийышт;

ж) кажне кандидатлан пумо голос-шамычым шотлымашын результатше.

95 статья. Голосым шотлен да протоколым составитлен пытарымек Участковый избирательный комиссийын председательже комиссийын чыла членже-шамыч улмо годым кажне округ мучко голосоватлымын результатшым оглашатла.

96 статья. Участковый избирательный комиссийын составитлыме протоколын ик экземплярже 24 час жапыште нарочный дене соответствующий Окружной избирательный комиссийыш колталтеш.

97 статья. Чыла избирательный бюллетень-шамычым (чынлан шотлымыжым посна да чынлан шотлыдымыжым посна) Участковый избирательный комиссий печать дене печатла да нуным голосоватлыме протокол-шамычын кокымшо экземплярышт дене да печать дене пырля Участковый избирательный комиссийын председательже: олалаште—ола шемер депутат-шамыч Советлан, сельский верлаште—шемер депутат-шамычын районный Советлан аралаш пуа.

98 статья. Шемер депутат-шамыч Совет ӱмбак кажне избирательный округ дечдепутат-шамычын ман датыштым шемер депутат-шамычын соответствующий Советын утвердитлымешкыже избирательный бюллетень-шамычым аралаш обязанность пышталтеш.

99 статья. Районный, городской, сельский да поселковый шемер депутат-шамыч Советлашке сайлыме Окружной избирательный комиссий-шамыч округ мучко сайлымашын результатшым Участковый избирательный комиссий-шамыч представитлыме протокол-шамыч основеш устанавливатлат.

100 статья. Окружной избирательный комиссийын голосым шотлымо помещенийыште голос шотлымо годым тидлан общественный организаций ден шемер общество-шамычын лӱмын уполномочитлыме представительышт да тугак печатын представительышт лияш правам иметлат.

101 статья. Окружной избирательный комиссий Марийский АССР Верховный Совет Президиумын установитлыме форман голосований протоколым 2 экземплярым составитла, тушан Окружной избирательный комиссийын чыла членышт да обязательно председатель ден секретарь подписатлат.

102 статья. Окружной избирательный комиссийын протоколыштыжо ончыкталтшаш:

а) округ мучко избиратель-шамычын общий шот;

б) голосованийыште участийым приниматлыше избиратель-шамычын общий шот;

в) депутатыш кандидатлан кажныштлан пуымо голос шот;

г) Окружной избирательный комиссийыш пурышо заявлений ден жалобылан кӱчык содержанийыштым, да Окружной избирательный комиссийын приниматлыме решенийжым кӱчыкын изложитлымаш.

103 статья. Шемер депутат-шамыч Советлашке сайлашлан избирательный комиссий-шамычын заседанийышт,—тушто комиссийын общий шотшын пелыже деч утларак участвоватлат гын,—иже чынлан шотлалтыт.

104 статья. Избирательный комиссийлаште чыла вопрос-шамыч голос-шамычын простой большинствожо дене решатлалтыт, голос-шамыч тӧр улмо годым председательын голосшо перевесым пуа.

105 статья. Голосым шотлен пытарымек 24 час деч вараш кодде Окружной избирательный комиссийын председательже протоколым печатлен нарочный дене соответствующий Районный, Городской Сельский да Поселковый избирательный комиссийыш колтышаш.

106 статья. Шемер депутат-шамыч Советын депутатышкыже кандидат голосын абсолютный большинством налше, вес семынже округ мучко пуымо да чынлан шотлымо голосын пелыж деч утларак налше сайлалтшылан шотлалтеш.

107 статья. Протоколым подписатлымек Окружной избирательный комиссийын председательже сайлымашын результатшым увертара да депутатыш сайлыме кандидатлан сайлалтме нерген удостоверенийым пуа. Сайлалтме нерген удостоверенийын формыжым Марийский АССР Верховный Советын Президиумжо устанавливатла.

108 статья. Кандидат-шамыч кокла гыч округ мучко голосын абсолютный большинством иктыштат налын огытыл гын, соответствующий Окружной избирательный комиссий тиде нерген протоколеш посна палемда да Районный, Городской, Сельский да Поселковый избирательный комиссийыш увертара, тиде жапыштак эн шуко голосым налше кок кандидатлан перебаллотировкым увертара да тугак сайлымашын первый туржо эртымек кок арня срок деч вараш кодде перебаллотировкым эртарыме кечым назначатла.

109 статья. Округ мучко пуымо голос шот тиде округышто голосоватлаш праван избиратель-шамычын пелыж деч шагал лиеш гын, Окружной избирательный комиссий тидын нерген протоколеш посна отмечатла да тунамак соответствующий Районный, Городской, Сельский да Поселковый избирательный комиссийыш увертара, тидын годым Районный, Городской, Сельский да Поселковый избирательный комиссий первый сайлымаш гыч кок арня срок деч вараш кодде у сайлымашым назначатла.

110 статья. Депутатыш кандидат-шамычым перебаллотироватлымаш, тугак чынлан шотлыдымо олмеш у сайлымашат, первый сайлымашлан возымо избиратель-шамыч список почеш, сайлымаш нерген тиде Положений дене тичмашын келшышын эртаралтеш.

XI ГЛАВА

Граждан-шамычын избирательный праваштым нарушатлымылан ответственность

111 статья. Марийский АССР гражданинлан Марийский АССР шемер депутат-шамычын Советышкышт сайлаш да сайлалташ праважым шуктымаште ияктаж кӧ кӧкымлен, ондалкален, лӱдыктылын але подкупатлен чараклылаш тӱналеш гын,—тудо кок ий марте сроклан эрык деч лишитлалтме дене каралтеш.

112 статья. Советын должностной енже але избирательный комиссийын членже избирательный документлаште подделкым ышта, але голос-шамычым лӱмынак йонылыш шотла гын,—тудо кум ий марте сроклан эрык деч лишитлалтме дене каралтеш.

Марийский АССР Верховный Совет Президиум Председатель— Т. КАВАЛЕРОВ.

Марийский АССР Верховный Совет Президиум Секретарь— М. КУКИН.

1939 ий 26 август.

Отв. редактор— К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната № 70, телефон № 90.
Упол. Главлита Мар. АССР А—725. г. Йошкар-Ола, 1 типография Маргосиздата.